

Vandenilio
energetikos
asociacija

VANDENILIO ENERGETIKOS ASOCIACIJOS NAUJIENLAISKIS

2026 GEGUŽĖ

SVEIKI, VANDENILIO TECHNOLOGIJŲ ENTUZIASTAI!

Šiame naujienlaiškyje apžvelgiame svarbiausias vandenilio ir žaliųjų dujų sektoriaus naujienas Lietuvoje, Europoje ir pasaulyje. Dėmesį skiriame Panevėžyje aptartam vandenilio ekonomikos potencialui, sparčiai augančiai biometano rinkai Lietuvoje, naujiems žaliojo vandenilio ir „Power-to-X“ projektams Baltijos regione bei Šiaurės Europoje.

Taip pat aptariame ES finansavimo, sertifikavimo ir paklausos kūrimo priemones, kurios tampa vis svarbesnės pereinant nuo strateginių planų prie realių investicijų ir infrastruktūros. Šio mėnesio naujienos rodo, kad vandenilio rinka toliau formuojasi per konkrečius projektus, reguliacinius sprendimus ir pramonės pasirengimą naudoti mažesnės emisijos energijos išteklius.

Gero skaitymo!

PANEVĖŽYJE APTARTAS VANDENILIO EKONOMIKOS POTENCIALAS REGIONE

Gegužės 19 d. Panevėžyje įvyko Panevėžio investicijų forumas „Vandenilio ekonomikos potencialas regione“, subūręs verslo, mokslo, valdžios institucijų, energetikos sektoriaus ir vietos bendruomenių atstovus. Renginį organizavo N1 Capital, partneris – Panevėžys NOW.

Forumo dėmesio centre buvo regiono augimo strategija, žaliojo vandenilio kaip investicijos į ateitį potencialas ir Šiaurės bei Baltijos šalių vandenilio koridoriaus reikšmė Lietuvai bei Panevėžio regionui. Programoje pranešimą apie Panevėžio augimo kryptis skaitė Monika Miniotaitė iš Panevėžys NOW, apie žaliąjį vandenilį kaip investiciją į regiono ateitį kalbėjo Torsten Merkel ir Vytautas Ruolia iš N1 Capital, o Laura Gužienė iš Amber Grid pristatė vandenilio koridoriaus infrastruktūrą ir jos galimybes atverti naujas rinkas Lietuvai bei regionui.

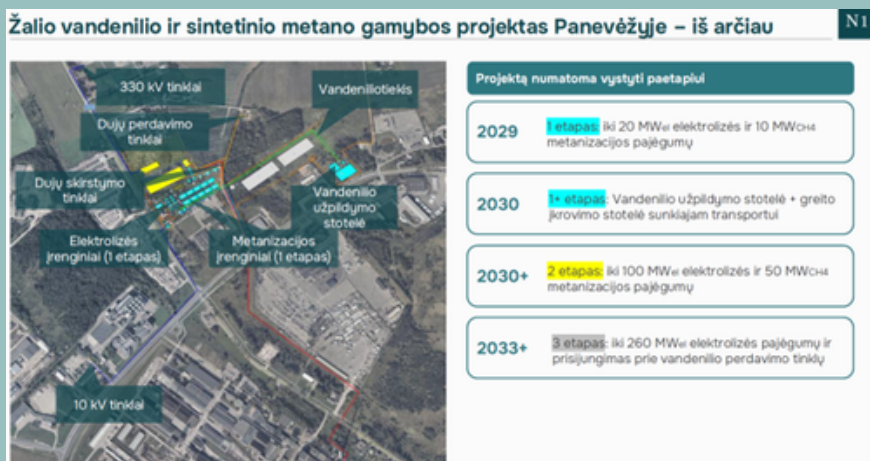
Renginyje taip pat vyko panelinė diskusija apie tai, kokius pokyčius Panevėžiui galėtų atnešti regiono atsiradimas Europos vandenilio žemėlapyje. Joje dalyvavo AB „Panevėžio stiklas“, Energetikos ministerijos, N1 Capital ir Dembavos bendruomenės atstovai. Diskusijos metu akcentuota, kad vandenilio ekonomikos plėtra regione gali būti svarbi ne tik energetikos transformacijai, bet ir investicijų pritraukimui, pramonės konkurencingumui bei vietos bendruomenių įtraukimui.

Šią diskusiją papildė ir konkretūs projekto vystymo planai. Panevėžyje planuojamas žaliojo vandenilio ir sintetinio metano gamybos projektas jau pereina į poveikio aplinkai vertinimo etapą. Gamyklą numatoma statyti miesto šiaurinėje dalyje, pramoniniame rajone, apie 14 ha teritorijoje. Čia planuojama gaminti žaliąjį vandenilį ir sintetinį metaną, taip pat įrengti viešą vandenilio pildymo punktą bei greitojo įkrovimo stotį sunkvežimiams ir autobusams.

Pirmuoju etapu numatoma įrengti iki 20 MW galios elektrolizės įrenginius ir iki 10 MW galios sintetinio metano gamybos pajėgumus. Vėliau projektas galėtų būti plečiamas iki 260 MW elektrolizės pajėgumų, o pagamintas vandenilis ateityje galėtų būti tiekiamas vamzdynu, prijungtu prie planuojamo Šiaurės ir Baltijos šalių vandenilio koridoriaus.

Planuojama, kad projektavimo darbai prasidės 2026 m., statybos – 2028 m., o pirmasis etapas pradės veikti 2029 m. Skelbiama, kad bendra projekto vertė gali siekti apie 300 mln. eurų. Tai sustiprina Panevėžio ambiciją tapti vienu iš svarbiausių žaliosios energetikos ir pramonės transformacijos centrų Lietuvoje.

Daugiau informacijos ir registraciją galite [rasti čia](#).

[Nuoroda į šaltinį](#)

LIETUVOJE BEVEIK TRIGUBAI IŠAUGO BIOMETANO GAMYBA

Lietuvoje sparčiai formuojasi atsinaujinančių dujų ekosistema – nuo gamybos pajėgumų ir įleidimo į dujų tinklus iki kilmės garantijų bei galimybių žaliąsias dujas tiekti vartotojams. Šiame kontekste reikšmingą augimą demonstruoja biometano sektorius, kuris tampa svarbia platesnės energetikos transformacijos dalimi.

„Amber Grid“ duomenimis, balandį į Lietuvos dujų perdavimo sistemą buvo patiekta beveik 41 GWh biometano – beveik tris kartus daugiau nei praėjusių metų balandį, kai šis kiekis siekė 15 GWh. Augimą lėmė plečiami įleidimo į perdavimo sistemą pajėgumai ir naujai veiklą pradėjusios biometano jėgainės. Nuo 2026 m. pradžios „Green Genius“ Lietuvoje paleido šešias nutolusias biometano jėgaines ir vieną jėgainę, kurios pagamintas biometanas tiesiogiai tiekiamas į perdavimo tinklą. Šiuo metu Lietuvoje iš viso veikia 14 biometano jėgainių, kurių bendri gamybos pajėgumai siekia 76 MW.

Biometano sektoriaus plėtrą stiprina ir kilmės garantijų sistema. Per pirmuosius keturis metų mėnesius „Amber Grid“ išdavė beveik 150 GWh biometano kilmės garantijų – 2,5 karto daugiau nei tuo pačiu laikotarpiu pernai. Nors šiandien Lietuvoje pagamintas biometanas sudaro apie 2 proc. viso šalies dujų suvartojimo, iki 2030 m. jo gamyba galėtų pasiekti beveik 10 proc. šalies dujų poreikio.

Biometano rinkos augimas taip pat kuria praktinę patirtį, kuri bus reikalinga ir vandenilio ekonomikai: gamintojų prijungimui prie tinklų, žaliųjų dujų apskaitai, kilmės garantijoms, tarptautinei prekybai ir vartotojų pasirengimui naudoti mažesnės emisijos dujas.

[Nuoroda į šaltinį](#)

NORVEGŲ BENDROVĖS ESTIJOJE PLANUOJA MILIJARDO EURŲ VERTĖS ŽALIOJO VANDENILIO PROJEKTĄ

Estijoje žengtas dar vienas svarbus žingsnis plėtojant žaliajo vandenilio ekonomiką. Norvegijos kapitalo bendrovė Northern Europe Energy Group ir vėjo energetikos plėtotojas Vindr Baltics planuoja Pärnu apskrityje, Häädemeeste savivaldybėje netoli Estijos ir Latvijos sienos, vystyti daugiau kaip 1 mlrd. eurų vertės žaliajo vandenilio ir duomenų centro projektą. Planuojama, kad projektas sukurtų bent 100 naujų darbo vietų, o veiklą galėtų pradėti 2031 m.

Pagal Taline pasirašytą supratimo memorandumą, „Vindr“ tiekty atsinaujinančią elektros energiją būsimai žaliajo vandenilio gamyklai per Estijos elektros tinklą. Susitarime numatytos ilgalaikio elektros

tiekimo sąlygos, kurios turėtų suteikti investuotojams daugiau kainų ir tiekimo prognozuojamumo.

„Northern“ planuose minimi du pagrindiniai produktai – eSAF, t. y. sintetinis tvarus aviacinis kuras, gaminamas iš žaliojo vandenilio ir surinkto CO₂, bei žaliasis amoniakas, svarbus trąšų gamybai, laivybai ir energijos kaupimui. Šie produktai laikomi itin reikšmingais mažinant emisijas sektoriuose, kuriuos sudėtinga tiesiogiai elektrifikuoti, ypač aviacijoje ir laivijoje.

Estijai šis projektas svarbus ir platesniame energetikos transformacijos kontekste. Šalis siekia pereiti prie 100 proc. atsinaujinančios elektros energijos ir iki 2050 m. pasiekti klimato neutralumą, o vandenilio strategijoje numatyta ambicija tapti vandenilio eksportuotoja. „Northern-Vindr“ susitarimas sustiprina Estijos pozicijas kaip potencialaus žaliosios pramonės centro Baltijos regione ir rodo augantį Šiaurės bei Baltijos šalių bendradarbiavimą vandenilio vertės grandinėje.

[Nuoroda į šaltinį](#)

EUROPOS VANDENILIO SEKTORIUS RAGINA EFEKTYVIAU PASKIRSTYTI ES VANDENILIO BANKO PARAMĄ

Europos nacionalinės vandenilio asociacijos palankiai vertina Europos Komisijos ir CINEA sukurtą Europos vandenilio banką kaip svarbų instrumentą pramonės dekarbonizacijai. Vis dėlto pirmieji aukcionai parodė ir iššūkių: dalis pasiūlymų buvo pateikti pernelyg mažomis, realistiškumo stokojančiomis kainomis, kai kurie projektai vėliau pasitraukė, o dalis numatyto finansavimo liko nepanaudota.

Vienas pagrindinių sektoriaus keliamų klausimų – nepakankamas lėšų paskirstymas. Antrajame ES Vandenilio banko aukcione iš 1,2 mlrd. eurų efektyviai paskirstyta tik apie 300 mln. eurų. Todėl asociacijos ragina Europos Komisiją išplėsti lėšų perskirstymo mechanizmą, kad turimas finansavimas būtų panaudojamas pilnai ir parama pasiektų daugiau patikimų projektų.

Sektorius taip pat siūlo tęsti Europos vandenilio banko veiklą po trečiojo aukciono ir numatyti bent tris papildomus aukcionų ciklus. Asociacijų teigimu, nuoseklus finansavimas ir aiškesnės taisyklės yra būtini siekiant išlaikyti investuotojų pasitikėjimą ir spartinti Europos vandenilio rinkos plėtrą.

[Nuoroda į šaltinį](#)

„EUROPEAN ENERGY“ GAVO VOKIETIJOS PARAMĄ ŽALIOJO VANDENILIO GAMYBAI DANIJOJE

Danijos atsinaujinančios energetikos bendrovė „European Energy“, anksčiau skelbusi apie planus Lietuvoje investuoti apie 400 mln. eurų į e-metanolio ir žaliojo vandenilio gamyklą, toliau plečia „Power-to-X“ projektų portfelį Šiaurės Europoje. Bendrovė atrinkta kaip viena iš trijų projektų, gausiančių paramą pagal Vokietijos vandenilio aukcionų schemą, susietą su Europos vandenilio banku. Jai skirta iki 228 mln. eurų parama papildomiems 150 MW žaliojo vandenilio gamybos pajėgumams Danijoje įrengti.

Nauji pajėgumai bus siejami su „European Energy“ Kassø „Power-to-X“ projektu, kuris jau laikomas vienu svarbiausių žaliojo vandenilio ir e-degalų projektų Šiaurės Europoje. Bendrovės Kassø e. metanolio gamykla Danijoje gali pagaminti iki 42 tūkst. tonų metanolio per metus, o jos gamyba paremta atsinaujinančia elektros energija, žaliuoju vandeniliu ir biogeninės kilmės CO₂.

Vokietijos parama rodo augantį šalies poreikį užsitikrinti atsinaujinančio vandenilio ir jo išvestinių produktų tiekimą ne tik vidaus rinkoje, bet ir iš kaimyninių šalių. Tai sustiprina Šiaurės Europos vaidmenį kaip vieno pagrindinių žaliojo vandenilio, e-metanolio ir kitų „Power-to-X“ produktų gamybos centrų Europoje.

[Nuoroda į šaltinį](#)

ROTTERDAME VANDENILIO EKONOMIKA PEREINA NUO PLANŲ PRIE INFRASTRUKTŪROS

Roterdamo uostas toliau stiprina savo pozicijas kaip vienas svarbiausių Europos vandenilio centrų. Nyderlanduose pradėta eksploatuoti pirmoji didelė nacionalinio vandenilio tinklo atkarpa – 32 km ilgio dujotiekis, jungiantis Maasvlakte zoną su Pernis pramonės ir naftos perdirbimo rajonu. Ši jungtis leis ateityje tiekti mažo anglies pėdsako vandenilį iš gamybos vietų tiesiogiai esamiems pramonės vartotojams.

Tuo pat metu į Roterdamo uostą pristatyti pirmieji elektrolizeriai „Air Liquide“ 200 MW galios „Elygator“ žaliojo vandenilio projektui. Planuojama, kad ši gamykla pradės veikti 2027 m. ir per metus pagamins apie 23 tūkst. tonų žaliojo vandenilio. Vandenilis bus tiekiamas į „TotalEnergies“ Antverpeno naftos perdirbimo gamyklą per jau esamus „Air Liquide“ vandenilio vamzdžius, pakeičiant dalį šiuo metu naudojamo pilkojo vandenilio.

Šios naujienos rodo, kad Nyderlanduose vandenilio ekosistema pereina į praktinio įgyvendinimo etapą: vienu metu kuriama tiek gamybos, tiek transportavimo infrastruktūra, o pirmieji vartotojai yra esami pramonės sektoriai – naftos perdirbimas ir chemijos pramonė. Roterdamo pavyzdys svarbus visai Europai, nes parodo, kaip uostai ir pramonės klasteriai gali tapti ankstyvaisiais žaliojo vandenilio rinkos centrais.

[Nuoroda į šaltinį](#)

[Nuoroda į šaltinį](#)

VOKIETIJA PLANUOJA 2 MLRD. EURŲ PARAMOS SCHEMĄ VANDENILIO PAGRINDU GAMINAMAM AVIACINIAM KURUI

Vokietijos federalinė transporto ministerija pradėjo viešą rinkos konsultaciją dėl planuojamos paramos elektra grįstiems tvariems aviaciniams degalams – eSAF. Šiai priemonei numatoma skirti iki 2 mlrd. eurų, siekiant paspartinti klimatui palankių aviacinių degalų rinkos plėtrą ir sumažinti investicijų rizikas. eSAF gaminamas iš žaliojo vandenilio ir tvrios kilmės anglies dvideginio, todėl laikomas vienu svarbiausių sprendimų aviacijos sektoriaus dekarbonizacijai, ypač ilgojo nuotolio skrydžiams.

Paramos schema būtų paremta H2Global dvigubo aukciono modeliu. Pagal jį tarpininkas sudarytų ilgalaikes tiekimo sutartis su eSAF gamintojais ir trumpesnės trukmės pardavimo sutartis su degalų tiekėjais ar oro linijomis, o valstybės parama padengtų kainų skirtumą. Tokiu modeliu siekiama suteikti daugiau aiškumo tiek gamintojams, tiek pirkėjams, nes eSAF gamyba pramoniniu mastu dar reikalauja didelių investicijų, o ilgalaikės paklausos sutartys rinkoje vis dar nėra pakankamai išplėtotos.

Vokietijos klimato programoje pažymima, kad eSAF šiuo metu dar nėra plačiai prieinamas rinkoje, o jo prognozuojama kaina gali būti 7–10 kartų didesnė nei iškastinio aviacinio kuro. Todėl valstybės parama laikoma būtina ankstyvajame rinkos kūrimo etape. Vokietija tikisi, kad ši schema taps pirmuoju projektu pagal Europos eSAF „Early Movers Coalition“ iniciatyvą ir galės būti pavyzdžiu kitoms ES valstybėms.

[Nuoroda į šaltinį](#)

KINIJOJE VYSTOMA DAUGIAU KAIP 100 GW ŽALIOJO VANDENILIO PROJEKTŲ, TAČIAU DAUGUMA DAR NEPASIEKĖ INVESTICINIO SPRENDIMO

Kinijos žaliojo vandenilio projektų portfelis toliau sparčiai auga. „Hydrogen Insight“, remdamasi „Energy Iceberg“ duomenimis, skelbia, kad šalyje šiuo metu vystoma apie 116 GW žaliojo vandenilio projektų. Tai patvirtina Kinijos siekį tapti viena svarbiausių pasaulio žaliojo vandenilio rinkų.

Vis dėlto didžioji dalis šių projektų dar nėra pasiekę galutinio investicinio sprendimo, todėl realūs statybos ir gamybos pajėgumai gali augti lėčiau nei rodo paskelbtų projektų apimtis. Be to, beveik 20 GW elektrolizerių projektų Kinijoje jau buvo sustabdyta arba atšaukta, o tai rodo, kad sektorius susiduria su paklausos neapibrėžtumu, finansavimo rizikomis ir poreikiu užsitikrinti patikimus vandenilio pirkėjus.

Nepaisant to, Kinija išlieka viena pažangiausių rinkų pagal žaliojo vandenilio plėtros tempą. „Rystad Energy“ vertinimu, Kinija jau 2024 m. galėjo pasiekti apie 2,5 GW elektrolizerių pajėgumų – daugiau nei likęs pasaulis kartu sudėjus. Šalies pranašumą stiprina pigesnė įranga, dideli saulės ir vėjo energetikos mastai bei aiški pramonės dekarbonizacijos kryptis, ypač chemijos, trąšų, transporto ir plieno sektoriuose.

Tai rodo, kad Kinijos žaliojo vandenilio rinka yra itin didelė, tačiau dar ne iki galo subrendusi. Artimiausiais metais svarbiausia bus stebėti ne tik paskelbtų projektų skaičių, bet ir tai, kiek jų pereis į statybų etapą ir pradės realią komercinę gamybą.

[Nuoroda į šaltinį](#)

[Nuoroda į šaltinį](#)

ES TRĄŠŲ VEIKSMŲ PLANAS – ŽINGSNIS Į PRIEKĮ, BET ŽALIAJAM AMONIAKUI DAR TRŪKSTA AIŠKUMO

Europos Komisija pristatė Trąšų veiksmų planą, kuriuo siekiama mažinti Europos priklausomybę nuo importo, stiprinti vidaus gamybą ir skatinti alternatyvių bei mažo anglies dioksido pėdsako trąšų naudojimą. Vandenilio sektoriui ši tema svarbi todėl, kad viena iš trąšų dekarbonizacijos krypčių yra žaliasis amoniakas, gaminamas naudojant žaliąjį vandenilį.

„Hydrogen Europe“ teigiamai vertina tai, kad plane numatytos paklausos kūrimo priemonės, įskaitant galimus maišymo reikalavimus ir savanoriškas arba privalomas ženklavimo schemas mažo anglies dioksido pėdsako trąšoms. Taip pat palankiai vertinamas būsimas valstybės pagalbos priemonių vertinimas, kuris galėtų padėti formuoti ankstyvasias mažo anglies dioksido pėdsako trąšų rinkas.

Vis dėlto organizacija pabrėžia, kad plane dar trūksta tvirto sertifikavimo mechanizmo ir aiškių kriterijų, kurie leistų sukurti bendrą ES mažo anglies dioksido pėdsako trąšų rinką. Be tokios sistemos, žaliajam amoniakui gali būti sunkiau konkuruoti su tradicinėmis, iš iškastinio kuro gaminamomis trąšomis, o investuotojams gali trūkti aiškių kainos ir paklausos signalų.

Ši naujiena rodo, kad trąšų sektorius vis labiau tampa platesnės Europos vandenilio ekonomikos dalimi. Jei ES pavyks sukurti aiškias sertifikavimo, ženklavimo ir paklausos skatinimo taisykles, žaliasis amoniakas galėtų tapti vienu pirmųjų didesnio masto atsinaujinančio vandenilio panaudojimo pavyzdžių Europos pramonėje.

[Nuoroda į šaltinį](#)

„CERTIFHY“ IR „HYDROGEN EUROPE“ RENGSI RFNBO SERTIFIKAVIMO MOKYMUS

„CertifHy“ ir „Hydrogen Europe“ pradeda strateginę partnerystę, skirtą padėti vandenilio sektoriaus dalyviams geriau suprasti RFNBO sertifikavimo reikalavimus. Mokymai bus orientuoti į praktinį ES Atsinaujinančios energijos direktyvos ir deleguotųjų aktų taikymą, auditų logiką bei dokumentus, kurių reikia norint įrodyti žaliojo vandenilio ir jo išvestinių produktų atitiktį.

Mokymų programa apims 8 val. savarankiško e. mokymosi ir 2–3 val. gyvą klausimų-atsakymų sesiją. Dalyviai gaus dvejų metų prieigą prie mokymų medžiagos, o baigę programą – „CertifHy EU RFNBO Voluntary Scheme Practitioner“ pažymėjimą.

Ši iniciatyva svarbi, nes RFNBO sertifikavimas tampa vienu pagrindinių reikalavimų žaliajam vandeniliui patekti į ES rinką, o aiškesnis reikalavimų supratimas gali padėti projektų vystytojams, gamintojams ir pirkėjams geriau pasirengti komerciniams sandoriams bei auditams.

[Nuoroda į šaltinį](#)

**Pagarbiai,
Vandenilio energetikos asociacija**

Vandenilio
energetikos
asociacija

Naujienlaiškio partneriai

LIETUVOS
ENERGETIKOS
INSTITUTAS

Amber Grid

